



กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เมืองโบราณบางขลังเป็นฐานเพื่อ พัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตเจ้าราม จังหวัดสุโขทัย

Learning Activities Based on the Bang Khlang City to Develop Historical Communication Skills of Matthayomsuksa 1 Students in the Chaoram School Group, Sukhothai Province

มยุรฉัตร ขวัญแย้ม¹, วศิน ปัญญาวุธตระกูล²

^{1,2}มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก, ประเทศไทย

Mayurachat Khanyam¹, Wasin Panyawuttrakul²

^{1,2}Naresuan University, Phitsanulok, Thailand

✉: ¹ mayurachat66@nu.ac.th
(Corresponding Email)

Received: 11 April 2025; Revised: 03 May 2025; Accepted: 12 May 2025

© The Author(s) 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่องอาณาจักรสุโขทัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตเจ้าราม จังหวัดสุโขทัย 2) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เมืองโบราณบางขลังเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตเจ้าราม จำนวน 5 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสวนวิทยาคม ปีการศึกษา 2567 จำนวน 30 คน 2) ครูผู้สอนในรายวิชาประวัติศาสตร์จากกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตเจ้าราม จำนวน 5 คน 3) ผู้มีองค์ความรู้ด้านประวัติศาสตร์เมืองโบราณบางขลัง จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก 2) แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม 3) ชุดกิจกรรม“การผจญภัยในเมืองโบราณบางขลัง” โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันและปัญหาของกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่องอาณาจักรสุโขทัยพบว่า ครูผู้สอนยังใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบรรยาย ควรพัฒนาวิธีการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายมากขึ้น ผู้วิจัยจึงนำผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหามา พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เมืองโบราณบางขลังเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมาย

ทางประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้บนแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ เกิดองค์ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ และได้พัฒนาทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์

คำสำคัญ: กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เป็นฐาน, เมืองโบราณบางขลัง, ทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์

Abstract

This research aimed to 1) study the current status and problems of learning activities on history of the Sukhothai Kingdom of Matthayom 1 students in the Chaoram School Group, Sukhothai Province, and 2) develop learning activities using the ancient city of Bang Khlang as a base to develop historical communication skills of Matthayom 1 students. This research was qualitative research with 3 groups of primary informants 1) 5 Matthayom 1 students from the Chao Ram School Group and 30 Matthayom 1 students from Bansuanwittayakhom School in the 2024 academic year 2) 5 history teachers from the Chaoram School Group and 3) 3 people with knowledge of the history of the ancient city of Bang Khlang. The research instruments were 1) in-depth interview guidelines 2) participatory observation form and 3) “Adventure in the ancient city of Bang Khlang” activity set. Descriptive data analysis was used to analyze the results. The results showed that the current status and problems of learning activities on history of the Sukhothai Kingdom found that teachers still use the lecture-based learning activity format. The learning management methods should be developed to be more diverse. The researcher therefore used the results of the study of the current conditions and problems to develop learning activities using the ancient city of Bang Khlang as a base to develop the historical communication skills of Matthayom 1 students. This enabled the students to learn on historical learning resources to develop historical communication skills, create historical knowledge, and develop important skills in the 21st century, especially communication and analytical thinking.

Keywords: Learning activities base on the learning resources, The Ancient Bang Khlang City, Historical Communication skills

1. บทนำ

วิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตนเองเข้าใจสังคม และเข้าใจว่าปัญหาในปัจจุบันมีรากเหง้ามาจากอดีตอย่างไร และเป็นที่ทราบกันดีว่าคนในแต่ละสังคมเป็นผลผลิตของประวัติศาสตร์ การทำความเข้าใจประสบการณ์ด้านต่างๆ ในอดีตที่ส่งผลกระทบมาจนถึงปัจจุบันจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้เราเข้าใจตัวเองและสามารถกำหนดความสัมพันธ์กับคนอื่นรวมถึงประเทศอื่นนอกจากนี้ระบบการศึกษาไทยโดยเฉพาะในระดับประถม และมัธยมศึกษาใช้วิชาประวัติศาสตร์เป็นเครื่องมือในการปลูกฝังอุดมการณ์ชาตินิยม ผ่านการท่องจำจากตำราและแบบเรียน ซึ่งแฝงไปด้วยอคติที่ทำให้เรามองประเทศอื่นว่าด้อยกว่าทั้งที่จริงแล้วสาระสำคัญของประวัติศาสตร์คือเรียนรู้จักพินิจเอกสารตั้งประเด็นคำถามและรู้จักศึกษาวิเคราะห์ข้อสรุปที่น่าเชื่อถือ เพื่อพัฒนากระบวนการคิดและวิพากษ์ (สำนักงานสนับสนุนการวิจัย, 2556)

เมืองโบราณบางขลังเป็นเมืองที่มีพัฒนาการทางประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนาน จากการปรากฏร่องรอยทางประวัติศาสตร์มาตั้งแต่ก่อนสมัยสุโขทัย เมืองโบราณบางขลังตั้งอยู่บริเวณลุ่มน้ำแม่อกตอนกลางทางด้านทิศตะวันออกเชื่อมต่อกับบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำยม ในสมัยก่อนมีการตั้งหลักแหล่งอยู่ในบริเวณนี้ ซึ่งมีหลักฐานปรากฏว่าการดำรงชีวิตของมนุษย์มีวิถีชีวิตแบบเร่ร่อน หาเก็บของป่าเพื่อการยังชีพ ต่อมา มีการตั้งถิ่นฐานบริเวณนี้เป็นชุมชนเล็กๆบนพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีการค้นพบร่องรอยหลักฐานทางโบราณคดีหลายประเภท ได้แก่ ขวานหิน ภาชนะดินเผา โครงกระดูกมนุษย์ ลูกปัดหิน เครื่องประดับที่ทำจากทองคำและเงิน รวมทั้งเตาถลุงเหล็ก ซึ่งแหล่งดังกล่าวตั้งอยู่ในเขต ภูเขาต้นกำเนิดน้ำแม่รำพัน และห้วยแม่กองค่าย ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของเมืองบางขลัง รวมทั้งพื้นที่อื่นๆใกล้เคียงในเขตตำบลลิ่งชัน อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย นักประวัติศาสตร์และโบราณคดีที่เข้ามาศึกษา ส่วนใหญ่สันนิษฐานว่าแหล่งโบราณคดีดังกล่าวอยู่ช่วงยุคหินใหม่ ต่อเนื่องเข้าสู่ยุคเหล็ก กำหนดอายุราว 2500 ปี และมีความเกี่ยวสืบเนื่องถึงสมัยทวารวดีตอนต้น (สุจิตต์ วงษ์เทศ, 2548) เมืองบางขลังเป็นเมืองร่วมสมัยกับเมืองสุโขทัย มีหลักฐานยืนยันได้ว่าเมืองบางขลังเป็นเมืองโบราณบางขลัง เพราะเมืองบางขลัง มีชื่อปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ ศิลาจารึกหลักที่ 2 ศิลาจารึกหลักที่ 3 เอกสารราชการต่างๆ อีกทั้งยังเป็นเมืองที่สำคัญทางยุทธศาสตร์ระหว่างเมืองสุโขทัยและเมืองศรีสัชนาลัย เป็นแหล่งผลิตผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ และในปัจจุบันได้หลงเหลือร่องรอยโบราณสถาน โบราณวัตถุให้ได้ศึกษาเรื่องราวของประวัติศาสตร์ความเป็นมาของเมืองโบราณบางขลัง

ทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ ความสามารถในการถ่ายทอดเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ มุมมองหรือแนวคิดทางประวัติศาสตร์ไปยังผู้อ่าน โดยการอาศัยวิธีการและสื่อต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความคิดและเชื่อมโยงเหตุการณ์ในอดีต หลักการสำคัญของการสื่อความหมาย (Tilden, 1987) 1) การสื่อความหมายต้องเชื่อมโยงกับสิ่งที่ปรากฏต่อหน้าผู้ที่จะเรียนรู้หรือเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของพวกเขา 2) การสื่อความหมายไม่ใช่การให้ข้อมูลเฉย ๆ แต่การสื่อความหมายเป็นการเปิดโลกโดยมีข้อมูลเป็นพื้นฐาน 3) การสื่อความหมายเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ซึ่งรวมศิลป์หลายแขนงแม้ว่าเนื้อหาที่น่าสนใจจะเป็นเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ก็ตาม 4) จุดประสงค์หลักของการสื่อความหมายไม่ใช่การสั่งสอน แต่เป็นการกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และความรักในมรดกวัฒนธรรมและธรรมชาติของพื้นที่ 5) การสื่อความหมายควรทำให้ผู้เรียนเห็นภาพรวมและสื่อต่อประสาทสัมผัสรวมทั้งสมองทุกส่วนของผู้เรียน 6) การสื่อความหมายกับเด็กหรือนักเรียนจะต้องเป็นกิจกรรมที่จัดไว้ให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็กโดยเฉพาะ ไม่ใช่กิจกรรมเดียวกันกับผู้ใหญ่ที่เจือจางลงมา

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของวิชาประวัติศาสตร์และแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์เมืองโบราณบางขลัง โรงเรียนบ้านสวนวิทยาคมตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดสุโขทัย ใกล้กับแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย และเมืองโบราณบางขลัง ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เมืองโบราณบางขลัง

เป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ เพื่อเป็นการส่งเสริมการรับรู้ประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของเมืองโบราณบางขลังเพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนัก ความสำนึกรักบ้านเกิดตนเอง อีกทั้งยังถ่ายทอดสำนึกรักบ้านเกิดของจังหวัดสุโขทัยสืบต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาของกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง อาณาจักรสุโขทัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตเจ้าราม จังหวัดสุโขทัย
2. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เมืองโบราณบางขลังเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เมืองโบราณบางขลังเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง อาณาจักรสุโขทัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตเจ้าราม จังหวัดสุโขทัย และพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เมืองโบราณบางขลังเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง อาณาจักรสุโขทัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตเจ้าราม จังหวัดสุโขทัย จากการสัมภาษณ์ โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Criterion Based Selection)

กลุ่มผู้สอน ได้แก่ ครูผู้สอนในรายวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตเจ้าราม จำนวน 5 คน เนื่องจากเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชาประวัติศาสตร์ เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ สามารถให้ข้อมูลได้อย่างลึกซึ้ง และสามารถบอกถึงสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนได้อย่างตรงจุด

กลุ่มผู้เรียน ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตเจ้าราม จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2567 ที่เรียนในรายวิชาประวัติศาสตร์ จำนวน 5 คน

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เมืองโบราณบางขลังเป็นฐานเพื่อพัฒนา

ทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยนำข้อมูลสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่องอาณาจักรสุโขทัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เมืองโบราณบางพลีเป็นฐานพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ควบคู่กับการศึกษาองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ของเมืองโบราณบางพลี

กลุ่มผู้เรียน ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนบ้านสวนวิทยาคม จำนวน 30 คน เนื่องจากเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่องอาณาจักรสุโขทัย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ จำนวน 3 คน ได้แก่ เจ้าอาวาสวัดโบสถ์ ตำบลบางพลี อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลบางพลี อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย จำนวน 1 คน และปราชญ์ชาวบ้าน มีภูมิปัญญาอยู่ อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) โดยผู้วิจัยเข้าไปมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลความรู้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ตลอดจนการสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และสังเกตการณ์โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วยกันเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและครบถ้วน

2. แนวคำถามในการสัมภาษณ์ (In-dept Interview) สำหรับครู นักเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเจ้าราม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง อาณาจักรสุโขทัย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และสำหรับผู้ให้ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของเมืองโบราณบางพลี

3. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ “การผจญภัยในเมืองโบราณบางพลี” โดยใช้แหล่งเรียนรู้เมืองโบราณบางพลีเป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสวนวิทยาคม เป็นกิจกรรมพัฒนาทักษะการสื่อความหมายให้แก่ผู้เรียน และได้ไปศึกษาเรียนรู้ยังแหล่งเรียนรู้เมืองโบราณบางพลี จำนวน 4 ภารกิจได้แก่ ภารกิจที่ 1 ศักการะอนุสาวรีย์พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ และพ่อขุนผาเมือง ภารกิจที่ 2 วัดโบสถ์ ฐานที่ 3 วัดเขาต้อ และภารกิจที่ 4 ตึกตาหุ่นฟางแห่งความหวัง เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์เมืองโบราณบางพลี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และบทสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เมืองโบราณบางพลีเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสหวิทยาเขตเจ้ารามจังหวัดสุโขทัย

2. วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) โดยผู้วิจัยเข้าไปมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลความรู้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ตลอดจนการสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และ

สังเกตการณ์ โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วยกันกับบุคคลหรือกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและครบถ้วน

3. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ “การผจญภัยในเมืองโบราณบางซ่ง” โดยใช้แหล่งเรียนรู้เมืองโบราณบางซ่งเป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสวนวิทยาคม เป็นกิจกรรมพัฒนาทักษะการสื่อความหมายให้แก่ผู้เรียน และได้ไปศึกษาเรียนรู้ยังแหล่งเรียนรู้เมืองโบราณบางซ่ง จำนวน 4 ภารกิจได้แก่ ภารกิจที่ 1 ศักการะอนุสาวรีย์พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ และพ่อขุนผาเมือง ภารกิจที่ 2 วัดโบสถ์ ภารกิจที่ 3 วัดเขาเตือ และภารกิจที่ 4 ตึกดาหุนฟางแห่งความหวัง เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์เมืองโบราณบางซ่ง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์สรุปอุปนัย (Analytic Induction) โดยการวิเคราะห์สรุปข้อมูลจากชิ้นงานการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์เมืองโบราณบางซ่ง ที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ และร่วมแสดงความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักพร้อมสนทนาร่วมกันเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ การวิจัย หลังจากนั้นจะนำเสนอรายงานแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์

การตรวจสอบข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงได้ทำการตรวจสอบข้อมูลโดยอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระด้วยตนเอง (การศึกษาอิสระ IS) เป็นผู้ตรวจสอบข้อมูล โดยใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Methodological Triangulation) เป็นการใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายเพื่อรวบรวมข้อมูลเดียวกันจากวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อจำแนกข้อมูลออกเป็นแต่ละประเภทที่กำหนดไว้ ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

4. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยของการศึกษาเรื่อง กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เมืองโบราณบางซ่งเป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตเจ้าราม จังหวัดสุโขทัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และเพื่อพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เมืองโบราณบางซ่งเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม “การผจญภัยในเมืองโบราณบางซ่ง” และจากการประเมินชิ้นงานสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ ได้นำข้อมูล

ดังกล่าวมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าโดยใช้การวิเคราะห์สรุพอุปนัย (Analytic Induction) ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตเจ้าราม จังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ในกลุ่มโรงเรียน จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มครูผู้สอนและกลุ่มนักเรียน โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผู้สอน 2) ด้านผู้เรียน 3) ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 5) ด้านสื่อการเรียนรู้และทรัพยากรการเรียนรู้ 6) ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ 7) ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ การจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ในปัจจุบันยังมีข้อจำกัดหลายประการ ทั้งในด้านรูปแบบการสอนของครูที่ยังเน้นการถ่ายทอดความรู้ในลักษณะการท่องจำ การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้จำกัด การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนไม่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ประกอบกับกระบวนการวัดผลที่ยังไม่ครอบคลุมสมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์ และการสื่อสารของผู้เรียน ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่สนใจเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ เนื่องจากเนื้อหาวิชามีมาก ซับซ้อน และเป็นสิ่งที่ไกลตัว ควรพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายมากขึ้น นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริง โดยเฉพาะกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ การใช้สื่อเทคโนโลยี และการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเชิงลึก เห็นความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ และสามารถพัฒนาทักษะการคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ปัญหาที่พบคือ การขาดการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีศักยภาพเช่น จังหวัดสุโขทัย ซึ่งมีแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ที่หลากหลาย ควรได้รับการส่งเสริมบูรณาการให้เข้ากับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง สามารถสร้างองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์พัฒนาต่อยอดทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ต่อไป

2. พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เมืองโบราณบางพลีเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการศึกษาข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันและปัญหาของกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องอาณาจักรสุโขทัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้ง 7 ด้าน ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล มีความเห็นสอดคล้องกันว่า กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ในปัจจุบันยังไม่ใช่วิธีการที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์

ผู้วิจัยจึงนำผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์มา พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เมืองโบราณบางพลีเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมาย

ทางประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยออกแบบชุดกิจกรรม “การผจญภัยในเมืองโบราณบางซ่ง” เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบไปด้วยกิจกรรม 4 ภารกิจ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนวิทยาคม ปีการศึกษา 2567 จำนวน 30 คน ประกอบไปด้วย ภารกิจทั้งหมด 4 ภารกิจ ดังนี้ ภารกิจที่ 1 อนุสาวรีย์พ่อขุนศรีอินทราทิตย์และพ่อขุนผาเมือง ภารกิจที่ 2 วัดโบสถ์ ภารกิจที่ 3 วัดเขาเตื่อ และภารกิจที่ 4 ตึกตาหุ่นฟางแห่งความหวัง รายละเอียดของกิจกรรมแต่ละขั้นตอนแสดงไว้ในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงรายละเอียดกิจกรรมการผจญภัยในเมืองโบราณบางซ่ง

ลำดับ	ภารกิจ	ลักษณะกิจกรรม	สื่อ/เครื่องมือที่ใช้	ผลที่ได้
1	อนุสาวรีย์พ่อขุนศรี- อินทราทิตย์ และพ่อขุนผาเมือง	ศึกษาความสำคัญของ บุคคลสำคัญทาง ประวัติศาสตร์ พร้อมตอบ คำถามเชิงวิเคราะห์	- ชุดกิจกรรม - แหล่งเรียนรู้ทาง ประวัติศาสตร์เมือง โบราณบางซ่ง	การคิดเชิง วิเคราะห์และการ สื่อความหมายทาง ประวัติศาสตร์
2	วัดโบสถ์	สังเกตโบราณสถาน ศิลปกรรม และจารึก พร้อม สืบค้นข้อมูลประกอบ เพิ่มเติม	- ชุดกิจกรรม - แหล่งเรียนรู้ทาง ประวัติศาสตร์เมือง โบราณบางซ่ง	การตีความข้อมูล จากหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ การ ตั้งคำถาม และการ สื่อความหมายทาง ประวัติศาสตร์
3	วัดเขาเตื่อ	ศึกษาแผนผังวัดและความ เปลี่ยนแปลงของชุมชนใน อดีตจากร่องรอยทางวัตถุ	- ชุดกิจกรรม - แหล่งเรียนรู้ทาง ประวัติศาสตร์เมือง โบราณบางซ่ง	การเชื่อมโยง เหตุการณ์ทาง ประวัติศาสตร์ การ เล่าเรื่องจาก หลักฐาน และการ สื่อความหมายทาง ประวัติศาสตร์

4	ตุ๊กตาหุ่นฟางแห้ง ความหวัง	ศึกษาความเชื่อ ภูมิปัญญา ท้องถิ่น และการ เปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ในชุมชน	- ชุตกิจกรรม - ตุ๊กตาหุ่นฟาง - ปราชญ์ชาวบ้าน	การสื่อสารความรู้ ในเชิงวัฒนธรรม
---	-------------------------------	--	--	-------------------------------------



ภาพที่ 1 ชุตกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เมืองโบราณบางขลังเป็นฐาน “การผจญภัยเมืองโบราณบางขลัง” เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์

หลังจากผู้วิจัยและดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เมืองโบราณบางขลังเป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสวนวิทยาคม ปีการศึกษา 2567 จำนวน 30 คน พบว่า ผู้เรียนมีความสนใจ กระตือรือร้น เข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละภารกิจจนครบทุกภารกิจ และผู้เรียนมีส่วนร่วมซักถาม แสดงความคิดเห็นตลอดภารกิจ ประกอบกับระหว่างการทำภารกิจ ผู้สอนได้มีการบรรยาย กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ระดมสมอง อภิปรายร่วมกัน กำหนดตัวละคร สถานการณ์ และเหตุการณ์ที่สำคัญในแต่ละภารกิจ ผู้เรียนนำประสบการณ์จากการศึกษาแหล่งเรียนรู้เมืองโบราณบางขลังมาสร้างองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ สร้างสรรค์ชิ้นงานสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ ถ่ายทอดในรูปแบบของการ์ตูนทางประวัติศาสตร์ การผจญภัยเมืองโบราณบางขลัง ประกอบไปด้วย 4 เล่ม 4 ตอน จากผลการประเมินชิ้นงานพบว่าผู้เรียนมีทักษะการสื่อความหมายสูงขึ้น ในด้านความถูกต้องของเนื้อหาสาระ ความคิดสร้างสรรค์ในการวาดภาพประกอบ และการสื่อความหมายที่เข้าใจง่าย ภายใต้กิจกรรม “การผจญภัยในเมืองโบราณบางขลัง” ผู้เรียนมีทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์สูงขึ้นอธิบายได้ด้วยองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบได้แก่

1) ชุดกิจกรรม “การผจญภัยเมืองโบราณบางขลัง” เป็นชุดกิจกรรมจำลองการผจญภัยเมืองโบราณบางขลัง ซึ่งผู้เรียนต้องทำภารกิจให้ครบ ซึ่งระหว่างที่ผู้เรียนทำภารกิจจะได้รับองค์ความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์เมืองโบราณบางขลังก่อนได้ลงสู่แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์เมืองโบราณบางขลัง

2) การใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ ผู้เรียนศึกษาประวัติศาสตร์ยังแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์เมืองโบราณบางขลัง ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาเชิงประวัติศาสตร์ได้ลึกซึ้งกว่าการเรียนรู้ในห้องเรียน กระตุ้นความสนใจและเชื่อมโยงประสบการณ์ตรง

3) การจัดกิจกรรมแบบ Active Learning ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เมืองโบราณบางขลังเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ ผู้เรียนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ไม่ใช่เพียงการรับฟังและจดบันทึก แต่มีการสืบค้น ลงมือทำ แสดงออกทางความคิด และสื่อสารสิ่งที่ตนเองเข้าใจลงไปในการทำงาน

4) การบูรณาการความคิดสร้างสรรค์และการวางแผนเป็นขั้นตอนในการจัดทำชิ้นงาน

5) สร้างสรรค์ชิ้นงานตามความถนัดและความสนใจ ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ชิ้นงาน การ์ตูนประวัติศาสตร์ “การผจญภัยเมืองโบราณบางขลัง” โดยอ้างอิงจากเนื้อหาและประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ผ่านแหล่งเรียนรู้จริง ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสามารถนำเสนอเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ในรูปแบบของการ์ตูน โดยปรับรูปแบบและลักษณะของผลงานกลุ่มตนเองให้สอดคล้องกับความถนัดและสนใจ



ภาพที่ 2 ผลการพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์การ์ตูนประประวัติศาสตร์ การผจญภัยเมืองโบราณบางขลัง จำนวน 4 ตอน

5. อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาศาภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง อาณาจักรสุโขทัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตเจ้าราม จังหวัดสุโขทัย

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา ประวัติศาสตร์ เรื่อง อาณาจักรสุโขทัย จากองค์ประกอบทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ได้แก่ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้และทรัพยากรการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติศักดิ์ วงเลี้ยง (2565) ที่ได้ทำการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชา ประวัติศาสตร์ พบว่า 1) ด้านผู้สอน ครูใช้รูปแบบการสอนไม่หลากหลาย ใช้การบรรยายเป็นหลัก 2) ด้านผู้เรียน ผู้เรียนไม่ชอบรูปแบบการสอนที่เน้นการท่องจำ เพราะวิชาประวัติศาสตร์มีเนื้อหาหนัก เหตุผลดังกล่าวทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในวิชาประวัติศาสตร์ 3) ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4) ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การสอนในรูปแบบเดิม ส่งผลให้นักเรียนเบื่อหน่าย ไม่มีความตื่นตัวในการสนใจใคร่รู้ถึงความเป็นมา เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ 5) ด้านสื่อการเรียนรู้และทรัพยากรการเรียนรู้ สื่อที่ใช้ยังไม่มีหลากหลาย ผู้สอนควรพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะการใช้สื่อเทคโนโลยี และศึกษายังแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น 6) ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ควรใช้รูปแบบการวัดผลประเมินการเรียนรู้ที่หลากหลาย การประเมินตามสภาพจริง 7) ด้านปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ขาดการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ เรียนแค่หนังสือเรียน ไม่ได้ออกไปเรียนรู้ยังสถานที่จริง โดยเฉพาะจังหวัดสุโขทัยที่มีแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นของตนเอง

2. ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เมืองโบราณบางพลีเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จากการศึกษากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เมืองโบราณบางพลีเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้พบองค์ประกอบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสวนวิทยาคม คือ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหา ด้านสื่อ/แหล่งเรียนรู้ และด้านองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่าการเรียนประวัติศาสตร์โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน ไม่เพียงแต่เป็นการถ่ายทอดเนื้อหา องค์ความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์เท่านั้น แต่เป็นการสร้างมนุษย์ให้มีคุณภาพ มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สื่อสาร ทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของตนเอง ซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาทักษะ Soft Skills ในศตวรรษที่ 21 อย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดาลักษณ์ คำลำปาง (2565) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้า

ตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชน เพื่อสร้างเยาวชนนักร้องความหมาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชจัดการเรียนรู้ด้วยการบรรยาย เล่าเรื่อง เป็นเนื้อหาประวัติศาสตร์กระแสหลัก การแผ่ระบาดของไวรัสโคโรนาหรือโควิด-19 ไม่สามารถลงพื้นที่ได้ การเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชนนักเรียนเกิดการเรียนรู้แบบ Active learning เป็นการฝึกกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม การวางแผนเป็นขั้นตอน และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในคริสต์ศตวรรษที่ 21 นักสื่อความหมายในการวิจัยนี้คือไม่ใช่คนที่แค่พูดอย่างเดียว แต่ต้องนำเสนอผ่านเรื่องราว ผ่านการแสดง ผ่านเพลง ผ่านอาหาร ผ่านภาษาถิ่น แต่ทั้งหมดนี้คือ การนำเสนอประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองระแหงเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง งานวิจัยของ ปวรินทร์ญาณธรณ์ ตะกิมนอก (2563) การจัดการเรียนรู้ศิลปะประดิษฐ์ตามแนวคิดพหุศิลปศึกษาเชิงแบบแผน ร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้เป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 98.06 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัติงานผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 78.10 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนักเรียนมีเจตคติในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย

6. ข้อเสนอแนะ

จากงานวิจัยเรื่อง กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เมืองโบราณบางขลังเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตเจ้าราม จังหวัดสุโขทัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาในพื้นที่ ที่โรงเรียนตั้งอยู่ว่ามีประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่น่าสนใจอย่างไรบ้าง
2. ควรปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เมืองโบราณบางขลังเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายทางประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้เหมาะสมกับบริบทแวดล้อมในช่วงเวลานั้น
3. ควรมีการจัดค่ายวิชาการเพื่อจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรม เชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถด้านประวัติศาสตร์มาให้ความรู้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรมีการจัดกิจกรรมตามแหล่งเรียนรู้ที่มีในท้องถิ่นๆ
2. ควรมีการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมา ประเพณีวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนเอง

เอกสารอ้างอิง

- กรมศิลปากร. (2548). *ประชุมจารึกภาคที่ 8 จารึกสุโขทัย*. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- เกียรติศักดิ์ วงษ์เลี้ยง. (2565). *การพัฒนาทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์เพื่อการเรียนรู้เท่าทันสังคมผ่านชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยใช้พิพิธภัณฑสถานเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชลีรัตน์ จันทร์เชื้อ. (2557). *โครงการสร้างแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้มรดกทางวัฒนธรรม โดยเครือข่ายชุมชนโบราณบางซ่ง อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สำนักงานสนับสนุนกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2556). *การใช้ประโยชน์งานวิจัย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสนับสนุนกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สุดาลักษณ์ คำลำปาง. (2565). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชน เพื่อสร้างเยาวชนนักสื่อความหมายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุจิตต์ วงศ์เทศ. (2540). *พลิกประวัติศาสตร์แคว้นสุโขทัย*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- ปวรินทร์ญาณกรณ์ ตะกิมนอก. (2563). *การจัดการเรียนรู้ศิลปะประดิษฐ์ตามแนวคิดพุทธศัปปะศึกษาเชิงแบบแผนร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้เป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Brown, H. D. (1980). *Principles of language learning and teaching*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Tilden, F. (1987). *Interpreting our heritage*. Chapel Hill: The University of North Carolina Press.